

og faar dette fastslaaet i selve Loven. Ellers kan det let komme til at gaa saaledes, at man faar bevilget Penge og foretager en Række Nyanlæg; og derpaa beholder de paagældende Institutioner alligevel det Omraade, som man havde tænkt sig at frigøre, og de dertil knyttede Bygninger. Men jeg tvivler ikke om, at der vil kunne opnaas Enighed om at tilvejebringe fornøden Klarhed i saa Henseende, og ud fra denne Forudsætning kan jeg anbefale Lovforslagene til velvillig Overvejelse.

Chr. Hansen: Naar jeg har bedt om Ordet, er det ikke for at gaa i Detailler om det foreliggende Lovforslag. Dette Lovforslag hviler paa det Arbejde, som er gjort af den nedsatte Kommission; og at den Kommission er nedsat, skyldes bl. a. en mangleaarig Kritik her i Tinget, særlig af den nuværende Landstingsmand Martin Olsen, tidligere Folketingsmand for Københavns 8de Kreds. Han har adskillige Gange haft Spørgsmaalet om Orlogsværftet fremme i dette høje Ting og hævdede, at naar Administrationen var saa frygtelig dyr, som den var, skyldtes det den Maade, hvorpaa man arbejdede derude, og jeg har støttet ham deri. Jeg har i de 14—15 Aar, jeg har siddet i Rigsdagen, faaet mange Klager og Henstillinger angaaende denne Sag, og derfor kan det ikke nægtes, at det glædede mig, da jeg saa, at Kommissionen afgav sin Betænkning; og jeg sagde til mig selv: Saa er der da kommet nogen Frugt ud af det Arbejde, jeg har været med i, og af den Kritik, jeg har ført.

Naar jeg har forlangt Ordet, er det i Anledning af et Spørgsmaal, som jeg gerne vil rette til den højtærede Minister. Inden jeg gaar over til dette, vil jeg dog sige, at jeg har meget nøje læst Kommissionsbetænkningen igennem; og det kan ikke bestrides, at det er rigtigt, som det er sagt i Dag, at det er et godt og stort Arbejde, der er udført dér. Det havde været mig en endnu større Glæde, hvis den højtærede Minister havde fulgt den Vej, Kommissionen har angivet; det vilde have glædet mig, og jeg tror ogsaa, det vilde have været det rigtige. Kommissionen har meget rigtigt udarbejdet sin Plan saaledes, at den centraliserer alt paa eet Omraade. Der ligger nu ca. 300 Bygninger paa Orlogsværftet, strøet omkring paa hele det store Areal; og det er ganske naturligt, at naar man bygger saa planløst, som det er gjort derude, maa Administrationen blive dyr. Derfor glæder det mig, at man er gaaet

den Vej, at man har centraliseret det hele paa en enkelt Plads og derved har vundet en Del Bygninger, ligesom man ogsaa kan indvinde et stort Areal. Jeg er ligeledes enig med Kommissionen og Ministerens Forslag i, at det er heldigt at faa skilt de to Institutioner ad, Flaaden, det rent militære, for sig og det andet, Orlogsværftet, som er mere civil, for sig. Jeg ser af Kommissionens Betænkning, at der skal anskaffes en Del nye Maskiner. Det forbavser mig for Resten noget, det minder mig om et Møde, paa hvilket vi drøftede Orlogsværftets Forhold, og hvor en Mand, som man maatte tro kendte Forholdene til Bunds, hævdede, at det havde været dyrt at bygge forskellige Skibe derude, men der var ogsaa brugt Penge til en Del nye Maskiner, og nu var man saa godt forsynet med de nødvendige Maskiner, at man var i Stand til at tage Konkurrencen op med de private Værfter; jeg husker, der blev tilføjet: Lad os blot faa Lov til at give Tilbud sammen med de private, saa skal det nok vise sig, at vi kan staa vor Prøve. Det forbavser mig derfor at se af Kommissionens Betænkning, at man ikke desto mindre kræver en hel Del nye Maskiner, vedkommende maa vel altsaa ikke have været rigtigt underrettet, naar han udtalte, at det var saa fuldt monteret, som det skulde være. Det er rigtigt, at de tekniske Ting, de nye Maskiner, man skal bruge, maa man have, ellers er det umuligt at konkurrere med andre, som har dem. Som jeg nævnte før, havde jeg helst set, at Ministeren havde fulgt Kommissionens Forslag, jeg synes virkelig, det er saa godt, at man ikke burde være gaaet udenom det. Det har som allerede nævnt to Fordele: Man vilde have faaet større Arealer tilovers, og man vilde have tjent 300 000 Kr. mere om Aaret. Jeg hørte ganske vist, at det blev nævnt, jeg tror af den ærede Ordfører for Venstre (I. A. Hansen), at Forholdene var vanskelige, Pengene var smaa, men jeg synes, det vilde være en god Forretning at tjene 300 000 Kr. aarlig ved een Gang for alle at ofre 1 Million. Naar Pengeforholdene er saa vanskelige, maa man gribe ind paa alle Omraader, hvor man kan tjene Penge. Jeg beklager derfor, at Ministeren ikke har kunnet følge Kommissionens Indstilling angaaende Sammenbygning af Værftet efter en lignende Linie som den, Kommissionen havde trukket op. Jeg hørte ganske vist, at Ministeren, da han fremsatte Lovforslaget, udtalte, at Grunden til, at han ikke havde kunnet følge Kommissionen, var